

Bollebygds kommun
Barn-och utbildningsnämnden
517 83 Bollebygd

Beslut

2020-09-02
1 (5)
Dnr 2020:3052
Aktbilaga 5

Beslut med anledning av anmälan avseende Bollebygds skolan 7-9 i Bollebygds kommun

Beslut

Skolinspektionen förelägger Bollebygds kommun och rektorn vid Bollebygds skolan att senast **den 2 november 2020** vidta åtgärder så att elevens rätt till särskilt stöd tillgodoses.

I detta ingår att:

- Fortsatt utreda och skyndsamt vidta de åtgärder som krävs för att eleven ska få sin rätt till särskilt stöd tillgodosedd (3 kap. 7 och 9 §§ skollagen (2010:800)).

De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag som ovan redovisas skriftligt till Skolinspektionen. Redovisningen ska lämnas av tjänsteman på nämndens vägnar, nämndordförande, utskott eller berörd nämnd.

Med anledning av den rådande situationen med risker för smittspridning av Covid-19

Skolinspektionen är medvetna att många skolor i dagsläget är påverkade med anledning av Covid-19. Följden kan vara stor frånvaro av personal eller att resurser måste tas i anspråk för nya förhållanden. Vi följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Om du som huvudman behöver längre uppföljningstid kontakta Skolinspektionen för prövning.

Ärendet

Skolinspektionen har den 30 mars 2020 tagit emot en anmälan från vårdnadshavaren till en elev (X) i årskurs 7 vid Bollebygds skolan i Bollebygds kommun.

Skolinspektionen ska i sin utredning ta ställning till om Bollebygds kommun, som är huvudman för Bollebygds skolan, följt bestämmelserna om elevens rätt till särskilt stöd. Utredningen gäller läsåret 2019/2020.

Anmälaren har uppgett bland annat följande

X har ett behov av stöd i skolan. Skolan tillgodoser inte X behov av stöd då de insatser som satts in inte är tillräckliga. X har behov av en elevassistent för att känna sig trygg i skolmiljön och för att uppnå kunskapskraven.

Bollebygds kommun har uppgett bland annat följande

Skolan fick kännedom om X behov av stöd under vårterminen 2019, i samband med överlämning från årskurs 6. De första utredningarna av X behov av särskilt stöd gjordes under april och augusti 2019. Under höstterminen 2019 hade X anpassad studiegång och enskild undervisning utanför skolans lokaler. En skriftlig utredning av X behov av särskilt stöd startade i slutet av september 2019. Utredningen visade att X var i behov av särskilt stöd för att ta sig till och från skolan, för att känna sig trygg i skolan och för att klara av att vara i klassrummet samt vara kvar i skolan längre än två timmar. Ett åtgärdsprogram beslutades i oktober 2019 och beslut fattades om enskild undervisning och anpassad studiegång. Vidtagna åtgärder har följts upp och utvärderats kontinuerligt. Vid slutet av vårterminen 2020 förväntas X nå kunskapskraven i sju ämnen, med möjlighet att nå kunskapskraven även i de återstående tre ämnena han undervisas i.

Motivering till beslutet

Tillämpliga bestämmelser

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp

och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 § eller i form av anpassad studiegång enligt 12 § får rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan.

Av 3 kap. 11 § skollagen framgår att om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan, innebära att särskilt stöd ges enskilt eller i annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till.

Av 3 kap. 12 § skollagen framgår att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens utredning syftar till att fastställa om skolan har utrett elevens behov av särskilt stöd, vidtagit åtgärder för att försöka tillgodose stödbehovet samt om skolan kontinuerligt har följt upp och utvärderat stödåtgärderna. Skolinspektionen tar inte ställning till vilka specifika åtgärder en elev ska ha eller vilka resurser som ska avsättas för detta.

Särskilt stöd

Av utredningen i ärendet framgår att skolan haft kännedom om X stödbehov redan innan X började på skolan. Planering för hur X behov av särskilt stöd skulle tillgodoses vid skolstart påbörjades under våren 2019.

En pedagogisk utredning genomfördes i september 2019. Enligt Skolinspektionens mening är utredningen kortfattad och det är fortfarande oklart varför eleven har svårt att ta sig till skolan och upplever sig otrygg och obekväm i skolan. Det är också oklart hur eleven ligger till kunskapsmässigt. Det är således angeläget att skolan skyndsamt vidtar en ny eller kompletterande utredning vad gäller elevens behov av särskilt stöd, både generellt och i de olika ämnena, innehållande en tydlig pedagogisk bedömning/analys av vad som påverkar elevens skolsituation och möjlighet att nå kunskapskraven och övriga mål för utbildningen. Att skolan vidtar åtgärder utifrån en sådan utredning av elevens behov, vilka naturligtvis kan variera i styrka över tid, är avgörande för att kunna vidta adekvata åtgärder för att komma tillrätta med elevens skolsituation.

Vad gäller vidtagna åtgärder noterar Skolinspektionen inledningsvis att ett åtgärdsprogram utarbetades först i oktober 2019, trots att särskilda stödåtgärder i

form av enskild undervisning och anpassad studiegång pågått under hela höstterminen 2019. Skolan har inte fattat några formella beslut gällande åtgärderna enskild undervisning och anpassad studiegång förrän i samband med att åtgärdsprogram upprättats, vilket utgör en brist. Skolinspektionen vill i sammanhanget betona att beslut om enskild undervisning/särskild undervisningsgrupp bör vara särskilda beslut som fattas av rektorn i samband med beslut om åtgärdsprogram. Det finns visserligen inget krav på att beslutet ska vara nedtecknat på en från åtgärdsprogrammet separat beslutshandling. Det bör dock vara det smidigaste tillvägagångssättet eftersom beslut om enskild undervisning/anpassad studiegång kan överklagas separat till Skolväsendets överklagandenämnd. Åtgärderna har inte föregåtts av någon skriftlig utredning. Utan en sådan utredning och analys är det svårt att veta vilka åtgärder som behöver sättas in och att i efterhand utvärdera insatta åtgärders effekt. Detta förfarande visar att skolan inte följt den systematik kring särskilt stöd som föreskrivs i skollagen. Huvudmannen har i denna del uppmärksammat det bristande stödarbetet på skolan och har vidtagit åtgärder varför Skolinspektionen stannar vid dessa påtalanden.

Av utredningen i ärendet framgår att skolan har varit aktiv vad gäller arbetet kring eleven. Det framgår vidare att det finns en progression vad gäller antal ämnen eleven läser och i förhållande till kunskapskraven. Skolinspektionen ser positivt på detta och kan också konstatera att vissa åtgärder, exempelvis grupparbeten med klasskamrater och exponering, tar sikte på att få eleven mer trygg och delaktig i klassen.

När det gäller inlämnat åtgärdsprogram och åtgärder som utgör särskilt stöd kan konstateras att eleven har omfattande stödåtgärder (enskild undervisning, anpassad studiegång och riktad resurs). Det krävs att åtgärderna i ett åtgärdsprogram är tydliga och utvärderingsbara, vilket innebär att det måste framgå på vilket sätt och i vilken omfattning eleven ska få stöd. Det saknas tydliga åtgärder som tar sikte på elevens svårigheter vad gäller otrygghet i skolmiljön och åtgärder som tydligt kopplar till kunskapskraven i de ämnen där eleven ännu inte når kunskapskraven, vilket är en brist. Det är viktigt att skolan ser över de åtgärder som finns beskriva i elevens åtgärdsprogram och ser till att de åtgärder som vidtas i förhållande till eleven är tillräckligt detaljerade för att skolan ska kunna följa upp dem och ta reda på om åtgärderna har avsedd effekt. Att vidta ingripande stödåtgärder såsom enskild undervisning och anpassad studiegång kan vara adekvata åtgärder för att främja elevens närvaro och/eller tid i skolan. Det är emellertid viktigt att åtgärderna vilar på aktuella utredningar och att de hela tiden utvärderas för att säkerställa att eleven får den undervisning som eleven har rätt till/klarar av att delta i. Att anpassa bort ämnen eller delar av ämnen utifrån bristande förmåga att komma tillrätta med elevens behov av trygghet är inte i enlighet med skollagens bestämmelser. Sammantaget bedömer Skolinspektionen att åtgärdsprogrammet för eleven inte är tillräckligt tydligt utformat.

Mot bakgrund av ovanstående anser Skolinspektionen att Bollebygds kommun och rektorn vid Bollebygds skolan inte har följt skollagens bestämmelser om elevens rätt till särskilt stöd fullt ut. Skolinspektionen förelägger Bollebygd kommun enligt 26 kap. 10

§ skollagen att fortsätta utreda elevens behov och skyndsamt vidta åtgärder för att tillgodose elevens rätt till särskilt stöd. I detta ingår även att – om utredningen visar på behov av särskilt stöd – utarbeta ett åtgärdsprogram där behovet av särskilt stöd tydligt framgår och på vilket sätt åtgärderna avser att tillgodose elevens olika behov.

På Skolinspektionens vägnar

X Fredrik Johansson

Beslutsfattare
Signerat av: Fredrik Johansson

X Kajsa Åkesson

Föredragande
Signerat av: Kajsa Åkesson

Kopia till
Anmälaren, jämte aktbilaga 4
Rektorn vid Bollebygdskolan